

Foto: MØREfoto, Viliam - Adobe stock

„Toužil jsem dlouho, právě a vy-
toužené děti církve, povědět
vám o těchto duchovních a ne-
beských tajemstvích.“ Těmito
slovy zahajuje sv. Cyril Jeruza-
lémský své mystagógické ka-
techeze, o nichž jsem se zmí-
nil minule. A vzhledem k tomu,
že jsem se jen zmínil, svědomí
mi nedá, abych nenapsal více.

Už víme, co je mystagógie. Už víme, na
koho se sv. Cyril obrací – na nově pokřtěné
dospělé lidi. Možná i tušíme, o čem k nim pro-
mlouvá: jsou to především takřčené inicia-
ční svátosti. Na pojem „iniciace“ jsme na těch-
to stránkách už narazili před několika lety,
dnes si tedy jen připomeneme, že jsou to svá-
tosti, které nás uvádějí do života s Kristem
a jeho církví: křest, biřmování a eucharistie.
Cyril Jeruzalémský se jim věnuje prá-
vě v tomto pořadí. A účastnili-li jste se
už někdy křtu dospělého člověka, víte, že
toto pořadí církev dodržuje dosud. Kdo je
z vlastního rozhodnutí pokřtěn, je zároveň
i biřmován a poprvé (a doufám, že ne na-
posled!) přijímá tělo a krev Páně. Z počtu
pěti dochovaných Cyrilových katechezí je
tedy druhá věnována křtu, třetí biřmování
a čtvrtá eucharistii.

Křest tedy není první?

Křtem samozřejmě život v Kristu začíná.
Sv. Cyril však nejdříve vysvětluje svým posl-
uchačům smysl obřadů, které křtu předchá-
zely – říkáme jim třeba „předkřestní“. Ve
své podstatě je slavíme i dnes – bývají sou-
částí křtu dětí; u dospělých je slavíme zvlášť.

Cyriľovi katechumeni je prožíva-
li ve zvláštní budově – katecheze hovoří
o „domě křtu“. Byla to křestní kaple neboli
baptisterium, která přiléhala ke hlavní budo-
vě. Obřady se konaly „toho večera“, tedy na
počátku Veliké noci, noci velikonoční vigílie.

Prvním krokem bylo zřeknutí se ďábla,
všech jeho skutků, vši jeho slávy i vši jeho
služby – tedy vši služby Zlému. Sv. Cyril uvá-
dí, co k takové službě patří: modloslužba,
vykládání budoucnosti např. z ptačího letu,
magie a podobná „umění“. Může nám to
připomenout obnovu křestního zasvěcení,
v níž se odřikáme ducha zla, všeho, co pů-
sobí a čím se pyšní.

Následně uchazeč o křest vyznal víru.
Zde je Cyril stručný: mělo být řečeno „vě-
řím v Otce i Syna i Svatého Ducha a v je-
den křest obrácení“. Předpokládá totiž, že
o vyznání víry byli katechumeni dostatečně
poučeni v přípravě na křest.

Ve druhé katechezi směřuje sv. Cyril
dále ke křtu. Začíná odložením šatů – ne-
zapomeňme, že v této době se křtilo po-
nořením, tedy ten, kdo měl přijmout křest,
sestupoval celý do vody. Ovšem vidí zde
i odkaz na slova apoštola Pavla o tom, jak
jsem odložili „svlékli“ starého člověka.

Následovalo předkřestní pomazání ole-
jem. I my dnes známe gesto pomazání ole-
jem katechumenů a spojujeme si je s vy-
sвобоzením, „vyklouznutím“ z moci hříchu
a smrti. Sv. Cyril však zde ještě připomíná
jiný fakt: křtem jsme připojeni, přivtělení
ke Kristu, což Písmo vyjadřuje přirovnáním
k „naroubování na kmen ušlechtilé olivy“.

Vlastní křest se konal trojím ponořením.
To spojuje Cyril s třemi dny a třemi nocemi,
které dělí Kristovo umučení od jeho zmrt-

výchvstání. Možná se nám nedaří se těch tří
noci dopočítat. Nuže, musíme vztít v úvahu,
že pro starokřesťanské teology začaly udá-
losti umučení už Poslední večeří a Getse-
manskou zahradou. A Cyril zdůrazňuje, že
právě na Kristově utrpení, smrti a vzkříšení
máme skrze křest účast.

Co bylo po křtu?

Křtem jsme tedy spojeni s Kristem –
a to slovo znamená řecky „Pomazaný“. Pro-
to následuje pomazání. Sv. Cyril klade velký
důraz na působení Svatého Ducha – to On
pomazal Krista po křtu v Jordánu, to On
pomazává každého pokřtěného, když vy-
stoupí z křestní koupele.

Pomazání se udělovalo na čelo, na uši,
na nos a na hrud'. Na čelo – abychom od-
ráželi slávu Páně; na uši – abychom správně
slyšeli Pánova slova; na nos – abychom
věděli, že jsme, jak říká Písmo, „vůně libá
Bohu“; na hrud' – abychom pevně stáli proti
útokům zla. A právě pro toto pomazání se
smíme nazývat křesťané – pomazání v Kris-
tu, který byl pomazán Duchem.

Jsem křesťan – to znamená, že jsem
pomazán Duchem. Jsem zmocněn Duchem
Svatým, abych hlásal veliké Boží skutky a aby
se na mně ještě větší věci konaly. Z toho
mě skoro jímá závrať – vás ne? Nejsme oby-
čejní, tuctoví, prostřední, nanicovatí: jsme
křesťané. Jsme povoláni k velikým věcem.
Věřím, že se i na vás, vážení a milí čtenáři,
naplní.

S důvěrou
otec Zdeněk Drška

MALÝ VELKÝ MUŽ

PŘÍBĚH ADOLFA KAJPRA

KRESBA: CZINA

TEXT: ZBYNĚK PAVENSKÝ

OTCI ADOLFOVI BYLO PO VÍTĚZSTVÍ KOMUNISTICKÉ STRANY VELICE BRZY JASNÉ, ŽE ON SÁM I CELÁ CÍRKEV JSOU UCHVATITELNĚM TRNEM V OKU
A DŘÍV NEBO POZDĚJI JE ZAVŘOU DO VĚZENÍ. JEHO TUŠENÍ SE VELICE BRZY VYPLNILO.

